



Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prednesené 8. júla 2021¹

Vec C-337/20

**DM,
LR
proti**

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Smernica 2007/64/ES – Platobné služby na vnútornom trhu – Články 58 až 60 – Práva a povinnosti používateľa platobných služieb a poskytovateľa platobných služieb – Pojmy ‚úplná harmonizácia‘ a ‚vyčerpávajúca harmonizácia‘ – Oznámenie neautorizovaných platobných transakcií po uplynutí lehoty – Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb voči používateľovi platobných služieb, ktorá sa riadi iba smernicou 2007/64/ES – Zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb voči tretej osobe, akou je ručiteľ – Pôsobnosť smernice 2007/64/ES – Uplatňovanie režimu zodpovednosti stanoveného vnútroštátnym právom“

I. Úvod

1. Prejednávaná vec sa týka výkladu smernice 2007/64 v oblasti platobných služieb², konkrétne jej pôsobnosti.
2. Táto smernica upravuje platobné transakcie medzi poskytovateľom platobných služieb, akým je banková inštitúcia, a používateľom týchto služieb, ktorým môže byť jednotlivец alebo podnik.
3. Vo veci samej je poskytovateľ platobných služieb tiež veriteľom používateľa, ktorý má z tohto dôvodu postavenie dlžníka. Otázky, ktoré položil Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), sa týkajú toho, či sú ustanovenia smernice 2007/64 úplne harmonizované, a teda členské štáty nedisponujú žiadnou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o zodpovednosť účastníkov platobnej transakcie, a či tieto ustanovenia majú vplyv na vzťah medzi ručiteľom, ktorý ručí za dlh dlžníka voči veriteľovi, a týmto veriteľom.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES (Ú. v. EÚ L 319, 2007, s. 1).

4. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci sporu medzi pani DM, konateľkou spoločnosti Groupe centrale automobiles SARL (ďalej len „spoločnosť GCA“), a pánom LR, ručiteľom tejto spoločnosti, na jednej strane, a úverovou inštitúciou Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence (ďalej len „banka“) na strane druhej. Navrhovatelia v konaní o kasačnom opravnom prostriedku tvrdia, že hoci sa podľa ustanovení smernice 2007/64 spoločnosť v postavení dlžníka z dôvodu preklúzie nemôže dovolávať zodpovednosti úverovej inštitúcie, ktorá vykonala platobné transakcie, ktoré táto spoločnosť neautorizovala, táto smernica nebráni tomu, aby sa ručiteľ – z dôvodu tých istých skutkových okolností – dovolával zodpovednosti tejto inštitúcie, ak to vnútroštátne právo umožňuje.

5. Po vykonaní analýzy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol, že smernica 2007/64 v plnom rozsahu upravuje zmluvné povinnosti a záväzky používateľa platobných služieb a jeho poskytovateľa platobných služieb, ale neupravuje vzťahy medzi ručiteľom a poskytovateľom platobných služieb. Táto smernica predovšetkým nebráni tomu, aby ručiteľ uplatnil zodpovednosť tohto poskytovateľa, pokiaľ to vnútroštátne právo umožňuje, v prípade nedbanlivosti, ktorej sa tento poskytovateľ dopustil voči používateľovi platobných služieb tým, že vykonal ním neautorizovanú transakciu, aj keď samotný používateľ nemôže podľa tejto smernice uplatniť zodpovednosť svojho poskytovateľa.

II. Právny rámec

A. Právo Únie

6. Podľa odôvodnení 4, 31 a 47 smernice 2007/64:

„(4) Je preto dôležité, aby sa na úrovni Spoločenstva vytvoril moderný a súdržný právny rámec pre platobné služby bez ohľadu na to, či sú tieto služby kompatibilné so systémom vychádzajúcim z iniciatívy finančného sektora pre jednotnú oblasť platieb v eurách, pričom tento právny rámec musí byť neutrálny, pokiaľ ide o zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetky platobné systémy, aby sa zachovala možnosť voľby spotrebiteľa, čo by v porovnaní so súčasnými vnútroštátnymi systémami znamenalo podstatný krok vpred, pokiaľ ide o náklady spotrebiteľov, bezpečnosť a účinnosť.

...

(31) S cieľom znížiť riziko a dôsledky neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií by mal užívateľ platobných služieb čo najskôr informovať poskytovateľa platobných služieb o každom spore, ktorý sa týka údajne neautorizovaných alebo nesprávne vykonaných platobných transakcií za predpokladu, že poskytovateľ platobných služieb splnil svoje informačné povinnosti podľa tejto smernice. Ak užívateľ platobných služieb dodrží lehotu pre toto oznámenie, mal by byť schopný uplatniť tieto nároky v rámci premlčacích dôb stanovených podľa vnútroštátneho práva. Táto smernica by nemala mať vplyv na iné nároky medzi užívateľmi platobných služieb a poskytovateľmi platobných služieb.

...

(47) Poskytovateľ platobných služieb platiteľa by mal prijať zodpovednosť za správne vykonanie platby vrátane najmä plnej sumy platobnej transakcie a lehotu jej vykonania a plnú zodpovednosť za každé pochybenie iných strán v platobnom reťazci až po účet príjemcu. V dôsledku uvedenej zodpovednosti by mal poskytovateľ platobných služieb platiteľa v prípade, že sa plná suma nepripíše na účet poskytovateľa platobných služieb príjemcu, platobnú transakciu opraviť alebo bez zbytočného odkladu refundovať príslušnú sumu tejto transakcie platiteľovi bez toho, aby boli dotknuté prípadné ďalšie nároky v súlade s vnútroštátnym právom. Táto smernica by sa mala týkať iba zmluvných povinností a záväzkov medzi užívateľom platobných služieb a jeho poskytovateľom platobných služieb.
...

7. Článok 4 tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

...

7. ‚platiteľom‘ je fyzická, alebo právnická osoba, ktorá je majiteľom platobného účtu a ktorá povoľuje platobný príkaz z tohto platobného účtu, alebo v prípade, že taký účet neexistuje, fyzická alebo právnická osoba, ktorá dáva platobný príkaz;

...

10. ‚užívateľom platobných služieb‘ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ;

...“

8. Článok 51 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Ak užívateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, strany sa môžu dohodnúť, že článok 52 ods. 1, článok 54 ods. 3 a články 59, 61, 62, 63, 66 a 75 sa neuplatňujú v plnom rozsahu ani čiastočne. Strany si môžu tiež dohodnúť inú lehotu, ako je lehota ustanovená v článku 58.“

9. Podľa článku 58 tejto istej smernice:

„Užívateľ platobných služieb má nárok na nápravu zo strany poskytovateľa platobných služieb len vtedy, ak svojho poskytovateľa platobných služieb bez zbytočného odkladu, a najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania z účtu, informuje o tom, že zistil neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie, na základe ktorých mu vzniká nárok na nápravu, vrátane transakcií podľa článku 75, pokiaľ poskytovateľ platobných služieb prípadne neposkytol alebo neprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III.“

10. Článok 59 ods. 1 smernice 2007/64 znie:

„Členské štáty vyžadujú, aby v prípade, keď užívateľ platobných služieb popiera, že vykonanú platobnú transakciu autorizoval, alebo tvrdí, že platobná transakcia nebola správne vykonaná, je na jeho poskytovateľovi platobných služieb, aby dokázal, že platobná transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná, zaúčtovaná a že na ňu nemala vplyv nijaká technická porucha ani iný nedostatok.“

11. Článok 60 tejto smernice stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia bez toho, aby bol dotknutý článok 58, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie a ak je to možné, docielil stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, keby sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.

2. Ďalšia finančná náhrada sa môže stanoviť podľa rozhodného práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah medzi platiteľom a jeho poskytovateľom platobných služieb.“

12. Článok 75 ods. 1 prvý a druhý pododsek uvedenej smernice stanovuje:

„Ak platobný príkaz iniciuje platiteľ, jeho poskytovateľ platobných služieb je bez toho, aby bol dotknutý článok 58, článok 74 ods. 2 a 3 a článok 78, voči nemu zodpovedný za správne vykonanie platobnej transakcie, pokiaľ nemôže platiteľovi a prípadne poskytovateľovi platobných služieb príjemcu dokázať, že poskytovateľovi platobných služieb príjemcu bola doručená suma platobnej transakcie v súlade s článkom 69 ods. 1, pričom v takom prípade je za správne vykonanie platobnej transakcie zodpovedný voči príjemcovi poskytovateľ platobných služieb príjemcu.

Ak poskytovateľ platobných služieb platiteľa nesie zodpovednosť podľa prvého pododseku, bez zbytočného odkladu vráti platiteľovi sumu nevykonanej alebo chybné platobnej transakcie a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, ktorý by zodpovedal stavu, ako keby sa chybná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

13. Článok 86 ods. 1 tej istej smernice stanovuje:

„Bez toho, aby bol dotknutý článok 30 ods. 2, článok 33, článok 34 ods. 2, článok 45 ods. 6, článok 47 ods. 3, článok 48 ods. 3, článok 51 ods. 2, článok 52 ods. 3, článok 53 ods. 2, článok 61 ods. 3 a články 72 a 88, nesmú členské štáty, pokiaľ táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia, zachovávať ani zavádzať iné ustanovenia, ako sú stanovené v tejto smernici.“

14. Smernica 2007/64 bola nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a zrušuje smernica [2007/64]³.

15. Článok 71 ods. 1, článok 72 ods. 1 prvý pododsek, článok 73 ods. 1, článok 89 ods. 1 a článok 107 ods. 1 smernice 2015/2366 zodpovedajú v uvedenom poradí v podstate článku 58, článku 59 ods. 1, článku 60, článku 75 ods. 1 prvému a druhému pododseku a článku 86 ods. 1 smernice 2007/64.⁴

³ Ú. v. EÚ L 337, 2015, s. 35.

⁴ Zdôrazňujem však, že medzi účastníkmi konania niet sporu o tom, že na prejednávajú vec nie je smernica 2015/2366 *ratione temporis* uplatniteľná.

B. Francúzske právo

16. Ustanovenia smernice 2007/64 prebraté do francúzskeho práva sú uvedené v code monétaire et financier (Menový a finančný zákonník) v znení vyplývajúcom z ordonnance no 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement [nariadenie č. 2009-866 z 15. júla 2009 o podmienkach upravujúcich poskytovanie platobných služieb a o zriaďovaní platobných inštitúcií (JORF zo 16. júla 2009, text č. 13)] (ďalej len „Menový a finančný zákonník“).

17. Článok L. 133-18 Menového a finančného zákonníka, ktorým sa prebral článok 60 smernice 2007/64, stanovuje:

„V prípade neautorizovanej platobnej transakcie, ktorú používateľ oznámil za podmienok stanovených v článku L. 133-24, poskytovateľ platobných služieb bezodkladne vráti platiteľovi sumu neautorizovanej platobnej transakcie a ak je to možné, docieli stav na platobnom účte, z ktorého sa finančné prostriedky odpísali, ktorý by zodpovedal stavu, ak by sa neautorizovaná platobná transakcia vôbec nevykonala.“

Platiteľ a jeho poskytovateľ platobných služieb sa môžu zmluvne dohodnúť na ďalšej finančnej náhrade.“

18. Článkom L. 133-23 Menového a finančného zákonníka sa prebral článok 59 smernice 2007/64.

19. Článkom L. 133-24 Menového a finančného zákonníka, ktorým sa prebral článok 58 smernice 2007/64, znie:

„Používateľ platobných služieb je povinný bezodkladne a najneskôr v prekluzívnej lehote trinástich mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu, oznámiť svojmu poskytovateľovi platobných služieb neautorizovanú alebo nesprávne vykonanú platobnú transakciu; to neplatí v prípade, že poskytovateľ platobných služieb mu neposkytol alebo neprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s kapitolou IV hlavou 1 knihy III.“

S výnimkou prípadov, keď je používateľom fyzická osoba konajúca mimo rámca svojej podnikateľskej činnosti alebo mimo rámca samostatnej zárobkovej činnosti, sa strany môžu rozhodnúť, že sa od ustanovení tohto článku odchýlia.“

20. Podľa článku 1147 code civil (Občiansky zákonník, ďalej len „Občiansky zákonník“):

„Dlžníkovi sa v náležitých prípadoch uloží povinnosť nahradiť škodu buď z dôvodu nesplnenia záväzku, alebo z dôvodu omeškania s jeho splnením, ak nepreukáže, že nesplnenie bolo spôsobené cudzím zavinením, ktoré mu nemožno pripísať, a súčasne, nekoná v zlej viere.“

21. Článok 2313 Občianskeho zákonníka stanovuje:

„Ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré prináležia hlavnému dlžníkovi a ktoré sú nerozlučne späté s dlhom.“

Nemôže však uplatniť námietky, ktoré sú vo vzťahu k dlžníkovi čisto osobné.“

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

22. Dňa 22. decembra 2008 banka schválila spoločnosti GCA poskytnutie úveru k bežnému účtu (kontokorentný úver), ktorý bol zabezpečený solidárnym ručením zo strany pána LR.

23. Po tom, čo banka kontokorentný účet zrušila, podala žalobu na zaplatenie proti LR ako ručiteľovi. LR tvrdil, že banka tým, že bez autorizácie vykonala prevody v prospech tretích osôb, sa dopustila pochybenia a že výška týchto prevodov sa musí odpočítavať od súm, ktoré od nej banka vymáha.

24. S odvolaním sa na článok L. 133-24 Menového a finančného zákonníka, ktorým sa prebral článok 58 smernice 2007/64, Cour d'appel d'Aix-en-Provence (Odvolací súd Aix-en-Provence, Francúzsko) usúdil, že námietky LR sú neprípustné, lebo lehota 13 mesiacov na spochybnenie sporných prevodov stanovená v tomto ustanovení uplynula ešte predtým, ako boli vznesené, a že došlo k preklúzii práv na ich uplatnenie.

25. LR a DM, konateľka spoločnosti GCA, v kasačnom opravnom prostriedku, ktorý podali na Cour de cassation (Kasačný súd), uznávajú, že táto lehota 13 mesiacov uplynula. Tvrdia však, že uvedené ustanovenie Menového a finančného zákonníka nebráni tomu, aby bola vyvedená všeobecná zodpovednosť banky stanovená v článku 1147 Občianskeho zákonníka v prípade, že poruší svoju povinnosť obozretnosti.

26. Podľa názoru LR a DM pritom skutočnosť, že banka vykonala dotknuté prevody bez autorizácie zo strany spoločnosti GCA, zakladá porušenie zmluvy, ktoré musí byť napravené na základe článku 1147 Občianskeho zákonníka.

27. Vnútroštátny súd spresňuje, že podľa vnútroštátneho práva ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré má hlavný dlžník a ktoré sú vlastné dlhu, a najmä kompenzáciu, ktorú má veriteľ poskytnúť hlavnému dlžníkovi. Tento súd dopĺňa, že toto pravidlo sa môže uplatniť vtedy, ak sa veriteľ dopustí pochybenia voči hlavnému dlžníkovi, ktoré má za následok vznik jeho občianskoprávnej zodpovednosti, a v dôsledku toho mu vzniká povinnosť zaplatiť uvedenému hlavnému dlžníkovi náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená.

28. Uvedený súd ďalej zdôrazňuje, že podľa článku 1147 Občianskeho zákonníka v prípade akéhokoľvek nesplnenia zmluvného záväzku, ktorým bola osobe oprávnenej zo záväzku spôsobená škoda, sa ukladá osobe, ktorá mala tento záväzok splniť, povinnosť niesť za to zodpovednosť.

29. Vnútroštátny súd si však kladie otázku, či sa ručiteľ môže o všeobecné pravidlá zmluvnej zodpovednosti opierať vzhľadom na pravidlá zodpovednosti stanovené v smernici 2007/64 a prebrať do Menového a finančného zákonníka.

30. Za týchto okolností Cour de cassation (Kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 58 smernice 2007/64... vykladať v tom zmysle, že pre neautorizované alebo nesprávne vykonané platobné transakcie zavádza režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, ktorý vylučuje podanie akejkoľvek žaloby na určenie občianskoprávnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov, ktorá je z dôvodu rovnakých skutkových okolností založená na tom, že tento poskytovateľ nesplnil povinnosti, ktoré mu

ukladá vnútroštátne právo, osobitne v prípade, keď používateľ platobných služieb neinformoval poskytovateľa platobných služieb v lehote 13 mesiacov od odpísania finančných prostriedkov z účtu, že platobná transakcia bola neautorizovaná alebo nesprávne vykonaná?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, bráni ten istý článok tomu, aby sa na účely spochybnenia výšky zaručeného dlhu ručiteľ používateľa platobných služieb dovoľával – z dôvodu tých istých skutkových okolností – občianskoprávnej zodpovednosti podľa všeobecných právnych predpisov, ktorú má poskytovateľ platobných služieb, ktorý je oprávneným z ručenia?“

31. Návrh na začatie prejudiciálneho konania zo 16. júla 2020 bol do registra kancelárie Súdneho dvora zapísaný 23. júla 2020.

32. Francúzska, česká a talianska vláda a Európska komisia predložili písomné pripomienky a takisto písomne odpovedali na otázky položené Súdny dvorom 8. marca 2021.

IV. Analýza

33. Vnútroštátny súd návrhom na začatie prejudiciálneho konania žiada Súdny dvor, aby objasnil vzťah medzi režimom zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb zavedeným článkami 58 až 60 smernice 2007/64 a režimom všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa vnútroštátneho práva. Vnútroštátny súd sa konkrétne snaží v podstate zistiť po prvé, či článok 60 smernice 2007/64 v spojení s článkami 58 a 59 tejto smernice bráni podaniu akejkoľvek žaloby na určenie zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, ktorá by bola založená na režime všeobecnej zmluvnej zodpovednosti, a to najmä v prípade, že uplynula prekluzívna lehota na oznámenie neautorizovanej transakcie⁵ (prvá prejudiciálna otázka), a po druhé či je to tak aj v prípade, keď takúto žalobu na určenie zodpovednosti podáva tretia osoba, a to ručiteľ používateľa služby (druhá prejudiciálna otázka).

34. Na účely zodpovedania otázok vnútroštátnemu súdu považujem za užitočné vysvetliť režim zodpovednosti zavedený smernicou 2007/64, najmä jej článkami 58 až 60, a určiť, či sa môže uplatniť súbežný režim zodpovednosti a následne preskúmať, či taká tretia osoba, akou je ručiteľ používateľa služby, môže bez obmedzenia uplatniť zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb na základe tohto súbežného režimu.

A. O režime zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb zavedenom smernicou 2007/64 (prvá prejudiciálna otázka)

35. Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate usiluje zistiť, či režim zmluvnej zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb za neautorizovanú platobnú transakciu zavedený smernicou 2007/64 vylučuje podanie akejkoľvek žaloby na určenie všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti, ktorá je z dôvodu rovnakých skutkových okolností založená na tom, že si tento poskytovateľ nesplnil povinnosti, ktoré mu ukladá vnútroštátne právo.

⁵ Zdôrazňujem, že hoci vnútroštátny súd vo svojich otázkach uvádza tak neautorizované, ako aj nesprávne vykonané transakcie, vec sama sa týka neautorizovanej transakcie. Z tohto dôvodu, hoci budem podľa potreby analyzovať ustanovenia smernice 2007/64 týkajúce sa oboch typov transakcií, navrhнем, aby Súdny dvor odpovedal na položené otázky len v súvislosti s nepovolenými transakciami.

36. Zatiaľ čo francúzska a česká vláda, ako aj Komisia subsidiárne zastávajú názor, že režim zmluvnej zodpovednosti zavedený smernicou 2007/64 neumožňuje uplatniť na tie isté transakcie režim všeobecnej zmluvnej zodpovednosti, talianska vláda sa naopak domnieva, že oba režimy zodpovednosti môžu existovať súbežne.

37. Po analýze založenej na znení článkov 58 a 60 smernice 2007/64 a kontexte týchto ustanovení, ako aj vzhľadom na ciele tejto smernice⁶ zastávam názor, že režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb voči používateľovi platobných služieb v prípade neautorizovanej transakcie, ustanovený touto smernicou, je plne harmonizovaný, takže tento režim vylučuje akýkoľvek súbežný režim zodpovednosti.

38. Pokiaľ ide najprv o *znenie* článkov 58 a 60 smernice 2007/64, konštatujem, že článok 58 zavádza všeobecnú povinnosť oznámenia každej neautorizovanej alebo nesprávne vykonanej transakcie, a teda používateľ služieb má nárok na opravu neautorizovanej alebo nesprávne vykonanej transakcie len vtedy, ak túto transakciu oznámil svojmu poskytovateľovi služieb, pričom k tomuto oznámeniu musí dôjsť najneskôr do trinástich mesiacov odo dňa odpísania príslušných finančných prostriedkov z účtu.

39. Článok 60 tejto smernice sa osobitne týka zodpovednosti poskytovateľa služieb za neautorizovanú transakciu.⁷ V článku 60 ods. 1 sa stanovuje, že členské štáty zabezpečia *bez toho, aby bol dotknutý článok 58*, aby v prípade neautorizovanej platobnej transakcie poskytovateľ platobných služieb platiteľa okamžite platiteľovi vrátil sumu neautorizovanej platobnej transakcie.

40. Slovné spojenie „bez toho, aby bol dotknutý článok 58“, uvedené v článku 60 smernice 2007/64, znamená, že článok 58 tejto smernice sa nesmie porušiť. Z toho podľa môjho názoru vyplýva, že vznik zodpovednosti poskytovateľa služieb za neautorizovanú transakciu je podmienený dodržaním postupu oznámenia zo strany používateľa služieb, stanoveného v článku 58 uvedenej smernice, ku ktorému musí dôjsť najneskôr do 13 mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu.

41. Z odôvodnenia 31 smernice 2007/64 je zrejmé, že skutočne ide o podmienku, keďže sa v ňom uvádza, že *ak* používateľ platobných služieb dodrží lehotu pre toto oznámenie, mal by byť schopný uplatniť svoje nároky súvisiace s neautorizovanou povahou platby.

42. Spoločný výklad týchto ustanovení tak vedie k záveru, že používateľ služieb, ktorý svojmu poskytovateľovi služieb neoznámil neautorizovanú transakciu do 13 mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu, nemôže uplatniť zodpovednosť tohto poskytovateľa⁸, a to ani na základe všeobecných právnych predpisov, a teda nemôže dosiahnuť vrátenie finančných prostriedkov tejto neautorizovanej transakcie⁹.

⁶ Pozri najmä rozsudok z 11. apríla 2019, Mediterranean Shipping Company (Portugal) – Agentes de Navegação (C-295/18, EU:C:2019:320, bod 36).

⁷ Pokiaľ ide o zodpovednosť poskytovateľa služieb za chybnú alebo nevykonanú transakciu, tá je obsiahnutá v článku 75 smernice 2007/64.

⁸ Táto lehota sa uplatní, len ak poskytovateľ platobných služieb požadované informácie neposkytol alebo neprístupnil. Pozri článok 58 na konci smernice 2007/64 a body 83 až 85 nižšie.

⁹ Opačný výklad, ktorý navrhuje talianska vláda, nemôže podľa môjho názoru obstáť. Podľa talianskej vlády z pôsobnosti článkov 58 a 60 smernice 2007/64 vyplýva, že existuje jednak režim opravy platobnej transakcie (v rámci ktorého je relevantná iba trinásťmesačná lehota) a jednak režim všeobecnej zodpovednosti poskytovateľa služieb za neautorizovanú transakciu (bez časového obmedzenia), ktoré sa uplatňujú ako vzájomne sa dopĺňajúce.

43. Tento výklad je podporený preskúmaním *kontextu* uvedených ustanovení vrátane ich „vonkajšieho“ kontextu, t. j. prípravných prác, na jednej strane a ich „vnútorného“ alebo systémového kontextu, inak povedané ich interakcie s ostatnými ustanoveniami smernice 2007/64 ako celku¹⁰, na strane druhej.

44. Po prvé z *prípravných prác* vyplýva, že pôvodný návrh smernice Komisie¹¹ neukladal používateľovi služieb maximálnu lehotu na oznámenie neautorizovanej transakcie, ako je to v prípade lehoty uvedenej v článku 58 smernice 2007/64. Stanovilo sa len to, že platiteľ *bez zbytočného odkladu* informuje svojho poskytovateľa platobných služieb pri zistení takejto neautorizovanej transakcie, chyby alebo inej nezrovnalosti. Pokiaľ ide o článok týkajúci sa zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, ktorý zodpovedá článku 60 tejto smernice, ten na túto oznamovaciu povinnosť neodkazoval.

45. Rýchlo sa však ukázalo ako nevyhnutné zaviesť jednotnú prekluzívnu lehotu, aby sa pre používateľa platobných služieb a poskytovateľa platobných služieb zaručila právna istota pre prípad neautorizovanej alebo nesprávne vykonanej platobnej transakcie. Vyplýva to z rôznych návrhov Rady¹², zo stanoviska Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹³, ako aj zo správy Európskeho parlamentu¹⁴ a stanovísk rôznych výborov Parlamentu¹⁵. Všetci títo účastníci prípravy smernice 2007/64 poukázali na nevyhnutnosť zabezpečiť takúto právnu istotu a na tento účel stanoviť, že uplynutím tejto lehoty sa platobná transakcia stane konečnou.¹⁶

46. V priebehu legislatívneho procesu¹⁷ sa okrem iného navrhlo, aby sa do samotného článku o zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb vložila *podmienka* týkajúca sa povinnosti používateľa platobných služieb vopred oznámiť svojmu poskytovateľovi v maximálnej lehote, že jedna alebo viacero platobných transakcií nebolo autorizovaných. Nakoniec sa normotvorca rozhodol vložiť túto oznamovaciu povinnosť do odlišného ustanovenia, a to do článku 58 smernice 2007/64, ktorý stanovuje maximálnu lehotu 13 mesiacov, a výslovný odkaz na túto povinnosť vložiť do ustanovenia o zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, konkrétne do článku 60 uvedenej smernice.

¹⁰ O kontextuálnom výklade a zohľadňovaní „vnútorného“ a „vonkajšieho“ kontextu ustanovení práva Únie pozri LENAERTS, K., GUTIÉRREZ-FONS, J.: *Les méthodes d'interprétation de la Cour de justice de l'Union européenne*. Bruxelles: Bruylant, 2021.

¹¹ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady z 1. decembra 2005 „Presadzovanie lisabonského programu Spoločenstva: Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES“ [KOM(2005) 603 v konečnom znení, ďalej len „návrh smernice“]. Pozri najmä články 45 a 49 tohto návrhu.

¹² Pozri najmä návrhy predsedníctva Rady Európskej únie z 15. júna 2006 [Interinstitutional file: 2005/0245(COD), 8623/06ADD 2].

¹³ Stanovisko z 13. septembra 2006 k téme „Vykonávanie lisabonského programu Spoločenstva – Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES“ [KOM(2005) 603 v konečnom znení]. Pozri najmä bod 4.7 stanoviska, v ktorom sa navrhuje stanoviť jasnú súvislosť medzi okamžitým uplatnením nároku v prípade neautorizovaných platieb a zavedením jednoročnej lehoty na požiadanie o vrátenie neautorizovaných platieb.

¹⁴ Pozri správu z 20. septembra 2006 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES [KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD) v konečnom znení A6-0298/2006 (najmä pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 239)].

¹⁵ Pozri pozmeňujúci a doplňujúci návrh č. 66 stanoviska výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa pre hospodársky a menový výbor k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2000/12/ES a 2002/65/ES [KOM(2005) 603 – C6-0411/2005 – 2005/0245(COD)].

¹⁶ Treba spresniť, že hoci tieto inštitúcie a orgány súhlasili so zavedením prekluzívnej lehoty, navrhli rôzne lehoty v rozmedzí od šiestich mesiacov do dvoch rokov. Zhoda sa dosiahla pri lehote 13 mesiacov, ktorá bola zahrnutá do smernice 2007/64 a napokon bola zachovaná aj v novej smernici 2015/2366.

¹⁷ Pozri znenie kompromisu v Rade z 30. augusta 2006, článok 47a, variant 1.

47. Normotvorca teda jasne založil vzťah medzi zodpovednosťou poskytovateľa platobných služieb a dodržaním maximálnej lehoty zo strany používateľa týchto služieb tak, že po uplynutí tejto lehoty používateľ už nemôže proti svojmu poskytovateľovi podať žalobu o určenie zodpovednosti v prípade neautorizovanej transakcie.

48. Po druhé v tomto zmysle vyznieva „*vnútorný*“ alebo *systémový kontext*, do ktorého zapadajú články 58 a 60 smernice 2007/64. Z toho tiež vyplýva, že harmonizácia stanovená normotvorcom Únie v oblasti, na ktorú sa vzťahujú tieto články, je úplná a neumožňuje prijať ustanovenia odlišné od ustanovení prijatých normotvorcom Únie.

49. Predovšetkým musím zdôrazniť, že smernica 2007/64 ustanovuje režim zodpovednosti medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom týchto služieb, ktorý sa vzťahuje tak na prípady neautorizovaných platobných transakcií (najmä články 58 až 60), ako aj na prípady nesprávne vykonaných alebo nevykonaných transakcií (najmä článok 75).

50. Vo všetkých týchto prípadoch zohráva rozhodujúcu úlohu povinnosť používateľa platobných služieb vykonať oznámenie v lehote 13 mesiacov, ktorá je stanovená v článku 58 smernice 2007/64. To som preukázal, pokiaľ ide o neautorizované transakcie. Zdôrazňujem, že v prípade nesprávne vykonaných alebo nevykonaných transakcií článok 75 smernice 2007/64, ktorý je náprotivkom článku 60 tejto smernice, takisto odkazuje na tento článok 58, a to rovnakými slovami, pričom spresňuje, že poskytovateľ služieb je zodpovedný „bez toho, aby bol dotknutý článok 58“. Odôvodnenie 31 uvedenej smernice potvrdzuje, že oznamovacia povinnosť sa vzťahuje tak na neautorizované, ako aj na nesprávne vykonané transakcie a že vznik zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb za nesprávne vykonanie platobných transakcií je podmienený dodržaním lehoty na oznámenie.

51. Ďalej v prípadoch neautorizovaných transakcií, ako aj v prípadoch, keď boli transakcie vykonané nesprávne, článok 59 smernice 2007/64 o dôkaznom bremene stanovuje, že je na poskytovateľovi platobných služieb, aby dokázal, že transakcia bola autentifikovaná, riadne zaznamenaná a zaúčtovaná.

52. Zdôrazňujem, že článok 59 obracia dôkazné bremeno, keďže ho nekladie na osobu, ktorá tvrdí, že došlo k neautorizovanej transakcii, teda na používateľa platobných služieb, ale na poskytovateľa platobných služieb. Z toho vyplýva, že počas obdobia trinástich mesiacov má poskytovateľ platobných služieb takmer automatickú a okamžitú povinnosť vrátiť sumu transakcie, ktorú používateľ platobných služieb neschválil.¹⁸

53. Normotvorca Únie tak zaviedol režim zodpovednosti založený na troch základných a vzájomne prepojených prvkoch, a to na oznamovacej povinnosti používateľa platobných služieb zakotvanej v článku 58 smernice 2007/64, na uložení dôkazného bremena poskytovateľovi platobných služieb, ako sa uvádza v článku 59 tejto smernice, a napokon v prípade nepredloženia dôkazov na zodpovednosti tohto poskytovateľa v súlade s článkami 60 a 75 uvedenej smernice, a to podľa toho, či bola transakcia neautorizovaná, nevykonaná alebo nesprávne vykonaná.

54. Z uvedených ustanovení vyplýva, že tento režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb voči používateľovi týchto služieb predstavuje harmonizovaný režim. V tejto súvislosti článok 86 ods. 1 smernice 2007/64 stanovuje, že „nesmú členské štáty, pokiaľ táto smernica

¹⁸ Rád by som však spresnil, že podľa článku 51 smernice 2007/64 ak používateľ platobných služieb nie je spotrebiteľom, strany môžu stanoviť, že uvedený článok 59, ktorý je pre používateľa priaznivý, sa neuplatňuje. Môžu sa tiež dohodnúť na inej lehote, než je lehota stanovená v článku 58 tejto smernice.

obsahuje harmonizované ustanovenia, zachovávať ani zavádzať iné ustanovenia, ako sú stanovené v tejto smernici“. V súlade s názvom tohto článku sa táto *harmonizácia* musí považovať za *úplnú*. Zdôrazňujem, že na účely rozlíšenia medzi harmonizovanými a neharmonizovanými ustanoveniami sú v uvedenom článku 86 vymenované ustanovenia smernice 2007/64, ktoré ponechávajú členským štátom určitú mieru voľnej úvahy. Poznamenávam, že tento zoznam ustanovení nezahŕňa články 58 až 60, ani články 74 až 78.

55. Z toho vyvodzujem, že vnútroštátne ustanovenia odlišné od ustanovení článkov 58 až 60 smernice 2007/64, ktoré by pre používateľa platobných služieb stanovili možnosť uplatniť zodpovednosť poskytovateľa týchto služieb aj v prípade, že tento používateľ svojmu poskytovateľovi neoznámil neautorizovanú platobnú transakciu v lehote 13 mesiacov odo dňa nepovoleného odpísania finančných prostriedkov z účtu, by boli v rozpore s režimom zodpovednosti stanoveným v týchto článkoch 58 až 60 a boli by aj v rozpore s úplnou harmonizáciou, ktorá sa týmto režimom zavádza.

56. Nemôžem teda súhlasiť so stanoviskom talianskej vlády, že vnútroštátny režim všeobecnej zmluvnej zodpovednosti môže doplniť režim zavedený smernicou 2007/64 tým, že stanoví zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb voči používateľovi týchto služieb bez ohľadu na to, či tento používateľ dodržal lehotu na oznámenie neautorizovanej transakcie uvedenej v článku 58 tejto smernice.

57. Tento výklad potvrdzujú ciele smernice 2007/64.

58. Ako vyplýva z odôvodnení 1 až 5 tejto smernice, normotvorca Únie sa usiloval vytvoriť jednotný trh platobných služieb prostredníctvom nahradenia 27 existujúcich vnútroštátnych systémov, ktorých súbežná existencia bola zdrojom nejasností a mala za následok nedostatok právnej istoty, harmonizovaným právnym rámcom, ktorý vymedzuje práva a povinnosti používateľov platobných služieb a poskytovateľov platobných služieb.

59. Z uvedenej analýzy vyplýva, že s harmonizovaným režimom zodpovednosti za neautorizované alebo nesprávne vykonané transakcie, zavedeným smernicou 2007/64, môže súbežne existovať ďalší režim zodpovednosti podľa vnútroštátneho práva, založený na rovnakých skutočnostiach a základoch, len vtedy, ak ním nebude dotknutý režim zavedený touto smernicou a ak nebude narúšať ciele a potrebný účinok tejto smernice.¹⁹ Súbežný režim zodpovednosti, ktorý by používateľovi služieb umožnil uplatniť zodpovednosť svojho poskytovateľa služieb za neautorizovanú transakciu, aj keď nedodržal lehotu 13 mesiacov na oznámenie tejto transakcie, by bol preto nezlučiteľný so smernicou 2007/64.

60. Z tohto dôvodu navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prvú otázku tak, že články 58 a 60 smernice 2007/64 sa majú vykladať v tom zmysle, že pre neautorizované platobné transakcie zavádzajú režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb voči používateľovi týchto služieb, ktorý vylučuje akýkoľvek ďalší režim zodpovednosti založený na nesplnení povinnosti zo strany tohto poskytovateľa v súvislosti s týmito transakciami, takže používateľ platobných služieb, ktorý si nesplnil oznamovaciu povinnosť do 13 mesiacov odo dňa neautorizovaného odpísania finančných prostriedkov z účtu, už nemôže uplatniť zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb.

¹⁹ Pozri v oblasti zodpovednosti výrobcu za chybné výrobky rozsudok z 21. decembra 2011, Dutrieux (C-495/10, EU:C:2011:869, body 29 a 30).

B. O režime uplatnitelnom na ručiteľa (druhá prejudiciálna otázka)

61. Svojou druhou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd usiluje zistiť, či v prípade, že používateľ platobných služieb v dôsledku nedodržania lehoty na oznámenie neautorizovanej transakcie už nemôže podať žalobu na určenie všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti proti poskytovateľovi služieb z dôvodu, že si tento poskytovateľ nesplnil povinnosti v súvislosti s touto transakciou, bránia články 58 až 60 smernice 2007/64 takisto tomu, aby sa na účely spochybnenia výšky zaručeného dlhu ručiteľ tohto používateľa dovoľával – z dôvodu tých istých skutkových okolností – občianskoprávnej zodpovednosti poskytovateľa, v prospech ktorého sa ručenie dohodlo, a to v súlade s vnútroštátnym všeobecným režimom.

62. Zatiaľ čo francúzska a česká vláda sa domnievajú, že lehota na oznámenie, ktorá sa podľa článku 58 smernice 2007/64 vzťahuje na používateľa služieb, sa môže uplatniť aj voči ručiteľovi tohto používateľa, Komisia naopak tvrdí, že ručiteľ nepatrí do pôsobnosti tohto článku 58, a teda ani režimu zodpovednosti za neautorizovanú transakciu zavedeného touto smernicou, takže môže proti tomuto poskytovateľovi podať žalobu na určenie zodpovednosti na základe všeobecných právnych predpisov stanovených vo vnútroštátnom práve.

63. V nasledujúcej analýze preukážem, že hoci je režim zodpovednosti poskytovateľa služieb voči používateľovi týchto služieb, zavedený smernicou 2007/64, úplne harmonizovaný, na ručiteľa sa tento režim nevzťahuje.

64. Začnem niekoľkými úvahami o ručení a zmluve o ručení.

65. *Ručiteľ* ručí veriteľovi za zaplatenie toho, čo bude dlžník veriteľovi dlhovať z dôvodu ručením zabezpečeného záväzku, teda dlhu, ktorý má dlžník voči veriteľovi. Ručiteľ nesmie v žiadnom prípade dlhovať viac, než koľko predstavuje dlh dlžníka.²⁰ *Ručenie* je zmluva, ktorou sa ručiteľ zaväzuje zaplatiť veriteľovi tento dlh v prípade, že ho nezaplatí dlžník.²¹ Táto zmluva je vo vzťahu k zabezpečenému záväzku akcesorická.²² Takisto sa líši od zmluvy uzavretej medzi dlžníkom a veriteľom. Ručiteľ je teda vo vzťahu k zmluve, ktorá zaväzuje dlžníka voči jeho veriteľovi, treťou osobou.

66. Existuje veľa rôznych zmlúv o ručení. Keďže v tejto oblasti neexistuje harmonizácia, tieto zmluvy podliehajú vnútroštátnemu právu členských štátov, ktoré sa môže v dôležitých bodoch líšiť.²³ Okrem toho povinnosti ručiteľa v jednotlivých zmluvách o ručení sa môžu navzájom veľmi líšiť a môžu sa odlišovať od tých, ktoré sa vzťahujú na hlavného dlžníka bez toho, aby boli dotknuté povinnosti, ktoré má hlavný dlžník voči veriteľovi. Ručiteľ sa tak môže zaviazat, že bude ručiť za celý dlh hlavného dlžníka alebo len za jeho časť, a doba trvania jeho záväzku môže byť obmedzená vo vzťahu k dobe trvania zmluvy, ktorá zaväzuje dlžníka voči jeho veriteľovi. Dátum splatnosti ručenia, hoci nie je skorší ako dátum splatnosti hlavného dlhu, sa navyše môže líšiť od dátumu splatnosti hlavného dlhu a zmluva o ručení môže podliehať inému zákonu, ako je zákon uplatniteľný na hlavný dlh.

²⁰ Pozri SIMLER, P.: *JurisClasseur Civil Code, fasc. 30: Cautionnement – Étendue*, 1. december 2019.

²¹ Pozri SIMLER, P.: *JurisClasseur Civil Code, Synthèse – Cautionnement – Caractères généraux et conditions d'efficacité*, 1. október 2020.

²² Pozri SIMLER, P.: *JurisClasseur Civil Code, fasc. 65: Cautionnement – Extinction par voie principale – Causes de droit commun*, 15. december 2019.

²³ Istý čas mal normotvorca Únie ambíciu upraviť celé zmluvné právo členských štátov vrátane práva ručenia v spoločnom referenčnom rámci, ale tento projekt sa nepodarilo uskutočniť a zachoval sa odvetvový prístup. Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – Súdržnejšie európske zmluvné právo: akčný plán (Ú. v. EÚ C 63, 2003, s. 1).

67. Vo veci samej banka ako veriteľ uzavrela s dlžníkom, spoločnosťou GCA, zmluvu tým, že tejto spoločnosti schválila poskytnutie úveru k bežnému účtu (kontokorentný úver), ktorý umožňoval prečerpanie dotknutého bankového účtu. Banka okrem toho uzavrela s LR zmluvu o ručení s cieľom solidárne zabezpečiť prípadný dlh, ktorý by voči nej mala GCA.

68. Pripomínam, že to, že je harmonizácia úplná, ešte neznamená, že je vyčerpávajúca. Pokiaľ ide o smernice týkajúce sa najmä zodpovednosti podnikateľov voči spotrebiteľom, Súdny dvor rozhodol, že hoci smernica smeruje *v bodoch, ktoré upravuje*, k „úplnej harmonizácii“ zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, nesleduje naopak, „vyčerpávajúcu“ harmonizáciu oblasti zodpovednosti, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, nad rámec uvedených bodov.²⁴

69. Výraz „úplná harmonizácia“ odkazuje na mieru voľnej úvahy ponechanú členským štátom, a teda na mieru voľnosti, ktorú majú tieto štáty pri preberaní bodov uvedených v smernici 2007/64 do ich vnútroštátneho práva, zatiaľ čo výraz „vyčerpávajúca harmonizácia“ sa vzťahuje na pôsobnosť z hľadiska vecnej príslušnosti tejto smernice.²⁵

70. Inými slovami, harmonizácia môže byť *úplná* v tom zmysle, ako som zdôraznil v odpovedi na prvú otázku, že členské štáty nemajú žiadnu mieru voľnej úvahy pri preberaní niektorých ustanovení smernice 2007/64, v danom prípade ustanovení článkov 58 až 60 tejto smernice. Nemôžu zavádzať ustanovenia, ktoré sú odlišné od ustanovení obsiahnutých v týchto článkoch. Naopak, harmonizácia nie je *vyčerpávajúca* v tom zmysle, že je obmedzená na oblasti osobitne upravené v tejto smernici a že mimo týchto oblastí môžu členské štáty naďalej voľne prijímať právne predpisy, pokiaľ nimi nenarušia potrebný účinok tejto istej smernice.

71. V tejto fáze je preto vhodné preskúmať rozsah oblasti, na ktorú sa vzťahuje smernica 2007/64 v oblasti občianskoprávnej zodpovednosti.

72. Podľa môjho názoru sa režim zodpovednosti, na ktorý sa vzťahuje smernica 2007/64, týka vzťahov medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom týchto služieb. Jeho účelom nie je úprava vzťahu medzi týmto poskytovateľom služieb a treťou osobou, akou je ručiteľ.

73. Vyplýva to predovšetkým z článkov 58 až 60 smernice 2007/64, v ktorých sú uvedení len používateľ platobných služieb a platiteľ na jednej strane a poskytovateľ platobných služieb na strane druhej. Ručiteľ pritom nie je používateľom platobných služieb ani platiteľom.

74. Používateľ platobných služieb je totiž podľa definície uvedenej v článku 4 ods. 10 smernice 2007/64 „fyzická alebo právnická osoba, ktorá využíva platobné služby ako platiteľ alebo príjemca alebo aj ako príjemca, aj ako platiteľ“.

75. V súlade s článkom 4 ods. 7 tejto smernice je platiteľ definovaný ako majiteľ platobného účtu, ktorý povoľuje platobný príkaz z tohto platobného účtu, alebo v prípade, že taký účet neexistuje, ktorý dáva platobný príkaz.²⁶

²⁴ Pozri rozsudok zo 4. júna 2009, Moteurs Leroy Somer (C-285/08, EU:C:2009:351, bod 25).

²⁵ V tomto ohľade sa stotožňujem s vysvetlením týchto výrazov, ktoré poskytol generálny advokát Spzunar vo veci Kamenova (C-105/17, EU:C:2018:378, poznámka pod čiarou 15 pod bodom 33).

²⁶ Súdny dvor v rozsudku z 11. apríla 2019, Mediterranean Shipping Company (Portugal) – Agentes de Navegação (C-295/18, EU:C:2019:320, body 53 a 54), rozhodol, že pojem „užívateľ platobných služieb“ v zmysle článku 58 smernice 2007/64 sa vzťahuje aj na majiteľa platobného účtu, z ktorého bolo vykonané inkaso bez jeho súhlasu.

76. Ručiteľ, akým je LR, sa nenachádza ani v jednej z týchto dvoch situácií, a preto ho nemožno považovať za osobu v postavení platiteľa v zmysle článku 4 bodu 10. Nie je ani príjemcom platby alebo poskytovateľom platobných služieb.

77. Z toho vyplýva, že ručiteľ je vo vzťahu k používateľovi platobných služieb a poskytovateľovi platobných služieb uvedeným v smernici 2007/64 treťou osobou, ako som uviedol v bode 65 vyššie, a nepatrí do osobnej pôsobnosti tejto smernice.

78. Tento výklad podporujú odôvodnenia smernice 2007/64. V odôvodnení 5 sa zdôrazňuje, že táto smernica vymedzuje práva a povinnosti používateľov a poskytovateľov platobných služieb. V odôvodnení 6 sa spresňuje, že sa nepovažovalo za vhodné stanoviť úplne komplexný právny rámec.

79. Napokon v odôvodnení 47 smernice 2007/64 sa spresňuje, že táto smernica by sa mala týkať iba zmluvných povinností a záväzkov medzi používateľom platobných služieb a jeho poskytovateľom platobných služieb. Toto spresnenie je zopakované v článku 1 ods. 2 tejto smernice, ktorý sa venuje predmetu tejto smernice a podľa ktorého uvedená smernica určuje zodpovedajúce práva a povinnosti používateľov platobných služieb a poskytovateľov platobných služieb.

80. Z ustanovení smernice 2007/64 vo svetle jej odôvodnení vyplýva, že táto smernica neupravuje vzťah medzi poskytovateľom platobných služieb a ručiteľom používateľa týchto služieb.

81. Rovnako ako Komisia sa preto domnievam, že vzťah medzi poskytovateľom platobných služieb a ručiteľom používateľa týchto služieb nijako nepatrí do pôsobnosti smernice 2007/64.

82. V tomto zmysle vyznieva aj systém zodpovednosti zavedený touto smernicou.

83. Tento systém je založený na súbore práv a povinností, ktoré sa týkajú len používateľa platobných služieb a poskytovateľa platobných služieb a v ktorých zohráva hlavnú úlohu poskytovanie informácií používateľovi zo strany poskytovateľa.

84. Poskytovanie informácií je totiž súčasťou samotného predmetu smernice 2007/64²⁷ a je mu venovaná celá hlava III tejto smernice. Poskytovanie informácií má zásadný význam, lebo vďaka nemu má používateľ platobných služieb možnosť dozvedieť sa o existencii neautorizovanej transakcie, oznámiť ju svojmu poskytovateľovi služieb v lehote stanovenej v článku 58 uvedenej smernice a prípadne uplatniť jeho zodpovednosť. Zdôrazňujem, že podľa článku 58 sa oznámenie neautorizovanej transakcie musí uskutočniť do 13 mesiacov odo dňa odpísania finančných prostriedkov z účtu, „pokiaľ poskytovateľ platobných služieb... neposkytol alebo nesprístupnil informácie o takejto platobnej transakcii v súlade s hlavou III“²⁸.

85. Lehota 13 mesiacov sa teda uplatní len vtedy, ak boli používateľovi platobných služieb skutočne poskytnuté informácie. Poznamenávam, že povinnosť oznámenia v lehote 13 mesiacov odo dňa neautorizovaného odpísania finančných prostriedkov z účtu predpokladá, že si používateľ platobných služieb bude kontrolovať svoje účty aspoň raz do roka.

²⁷ Pozri článok 1 ods. 2 smernice 2007/64, ktorý ustanovuje pravidlá týkajúce sa požiadaviek na poskytovanie informácií v súvislosti s platobnými službami.

²⁸ Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

86. Existuje teda rovnováha medzi po prvé informačnou povinnosťou, ktorú má poskytovateľ platobných služieb, po druhé povinnosťou obozretnosti, ktorú má používateľ platobných služieb a ktorá je spojená s jeho oznamovacou povinnosťou, ktorú musí splniť v stanovenej lehote, a po tretie vznikom objektívnej zodpovednosti poskytovateľa, pričom používateľ nemusí dokazovať pochybenie alebo nedbanlivosť.

87. Výhoda poskytnutá používateľovi platobných služieb, ktorá spočíva v tom, že si môže ihneď nechať vrátiť sumy, ktoré boli prevedené v rámci neautorizovanej transakcie, pokiaľ dodržal lehotu na oznámenie uvedenú v článku 58 smernice 2007/64, navyše zodpovedá poskytnutiu právnej istoty pre poskytovateľa platobných služieb, že po uplynutí tejto lehoty používateľ platobných služieb už nemôže neautorizované platobné transakcie spochybniť.

88. Táto rovnováha sa však netýka tretej osoby, akou je ručiteľ. Keďže ručiteľ konkrétne nemal podľa smernice 2007/64 k dispozícii informácie, ktoré boli poskytnuté používateľovi platobných služieb a s ktorými je spojená lehota 13 mesiacov podľa článku 58 tejto smernice, nemožno voči ručiteľovi túto lehotu namietť.

89. Vzhľadom na neexistenciu výslovného ustanovenia v tejto smernici smerujúceho k rozšíreniu režimu zodpovednosti medzi používateľom platobných služieb a poskytovateľom týchto služieb na takú tretiu osobu, akou je ručiteľ, považujem za neodôvodnené, aby táto tretia osoba tomuto režimu podliehala.

90. Tvrdenie francúzskej a českej vlády, že umožniť ručiteľovi spochybniť výšku dlhu po uplynutí lehoty 13 mesiacov by znamenalo obísť požiadavky smernice 2007/64 a narušilo by to potrebný účinok tejto smernice, nie je nijako preukázané a podľa môjho názoru nemôže obstať.

91. Vyplýva to zo zásadne rozdielnej povahy zmluvy o ručení a zmluvy o poskytovaní platobných služieb.

92. Ako som uviedol v bode 65 vyššie, účelom ručenia je *zabezpečiť* dlh dlžníka voči jeho veriteľovi. Zmluva o ručení tak otvára úverovej inštitúcii možnosť dosiahnuť splatenie dlhu dlžníka. Ide však o iný zmluvný vzťah, než ten, ktorý viaže používateľa platobných služieb k jeho poskytovateľovi a týka sa len úverovej inštitúcie ako veriteľa a ručiteľa dlžníka.

93. Okolnosť, že po uplynutí lehoty 13 mesiacov uvedenej v článku 58 smernice 2007/64 poskytovateľ platobných služieb už nie je v prípade neautorizovaných platobných transakcií povinný vrátiť používateľovi týchto služieb finančné prostriedky a že používateľ už nemôže vykonané platobné transakcie spochybniť, nezavahuje tohto poskytovateľa povinnosti obozretnosti pri vykonávaní týchto transakcií.

94. Poskytovateľ platobných služieb je totiž povinný vykonávať platobné transakcie správne. Preto ak sa dopustí nedbanlivosti tým, že si neoverí, že používateľ platobných služieb skutočne transakcie autorizoval a svojou nedbanlivosťou spôsobí škodu tretej osobe, akou je ručiteľ, nič nebráni tomu, aby bolo možné uplatniť jeho zodpovednosť voči tejto tretej osobe, pokiaľ to umožňuje vnútroštátne právo. Zdôrazňujem, že keďže sa ručenie nespravuje smernicou 2007/64 ani žiadnou inou smernicou, naďalej sa spravuje predpismi vnútroštátneho práva, ktoré môžu stanoviť, že ručiteľ podlieha vlastným povinnostiam, ktoré sa líšia od povinností, ktorými sa riadi vzťah medzi hlavným dlžníkom a veriteľom a ktoré na tento vzťah nemajú vplyv.²⁹ Tieto pravidlá

²⁹ Pozri bod 66 vyššie.

predovšetkým môžu ručiteľovi umožniť znížiť výšku dlhu, za ktorý sa pôvodne zaviazal ručiť. V závislosti od uvedených pravidiel môže ručiteľ požadovať náhradu škody a prípadne získať prostredníctvom tejto náhrady škody kompenzáciu ručením zabezpečeného dlhu.

95. Skutočnosť, že sa ručiteľ môže odvolávať na vnútroštátne právo s cieľom znížiť svoje záväzky voči veriteľovi, nemá žiadny vplyv na zmluvný vzťah medzi úverovou inštitúciou, poskytovateľom platobných služieb a dlžníkom – používateľom týchto služieb. Predovšetkým nemá vplyv na výšku dlhu, ktorý má používateľ voči tomuto poskytovateľovi a ktorý môže zahŕňať sumy vzťahujúce sa na neautorizované transakcie, ktoré neboli oznámené v lehote 13 mesiacov uvedenej v článku 58 smernice 2007/64.

96. Pripomínam ešte, že ručenie je pre úverovú inštitúciu *dodatočnou* zábezpekou, ktorá má zaručiť splatenie hlavného dlhu. Ak bude mať teda ručiteľ úspech a prostredníctvom kompenzácie sa mu podarí znížiť výšku svojho dlhu voči úverovej inštitúcii alebo sa prípadne zbaví svojho záväzku voči tejto inštitúcii, nebude to mať vplyv na pohľadávku tejto inštitúcie voči hlavnému dlžníkovi, a teda to ani nenaruší potrebný účinok smernice 2007/64.

97. Ako uviedla Komisia, normotvorca nepovažoval za vhodné rozšíriť režim zodpovednosti stanovený v smernici 2007/64 na tretie osoby, lebo sa domnieval, že režim uplatniteľný na vzťah medzi poskytovateľom platobných služieb a používateľom týchto služieb by mal postačovať na úpravu väčšiny nárokov vyplývajúcich z platobných transakcií a na zníženie rizík a dôsledkov neautorizovaných a nesprávne vykonaných transakcií.³⁰

98. Domnievam sa preto, že uplatnenie prípadnej zodpovednosti veriteľa ručiteľom, ak to vnútroštátne právo umožňuje, je príkladom prípadných *ďalších nárokov* v súlade s vnútroštátnym právom v zmysle odôvodnenia 47 smernice 2007/64, čo nijako nenaruša potrebný účinok tejto smernice.

V. Návrh

99. Vzhľadom na vyššie uvedenú analýzu navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré položil Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), takto:

1. Články 58 až 60 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/64/ES z 13. novembra 2007 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES a 2006/48/ES a ktorou sa zrušuje smernica 97/5/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že pre neautorizované platobné transakcie zavádzajú režim zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb, ktorý vylučuje akýkoľvek ďalší režim zodpovednosti založený na nesplnení povinnosti zo strany tohto poskytovateľa v súvislosti s týmito transakciami, takže používateľ platobných služieb, ktorý si nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť do 13 mesiacov odo dňa neautorizovaného odpísania finančných prostriedkov z účtu, už nemôže uplatniť zodpovednosť poskytovateľa platobných služieb.

³⁰ Pozri odôvodnenie 31 smernice 2007/64.

2. Články 58 až 60 smernice 2007/64 nebránia tomu, aby sa iná osoba, než je používateľ platobných služieb, akou je ručiteľ tohto používateľa, mohla dovolávať všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti poskytovateľa platobných služieb za neautorizovanú platobnú transakciu, a to aj v prípade, že používateľ platobných služieb neoznámil tomuto poskytovateľovi neautorizovanú transakciu v lehote 13 mesiacov odo dňa neautorizovaného odpísania finančných prostriedkov z účtu.